

reakció nemzetközi elszigetelését, sok hazafi és forradalmár életének a megmentését. Kétségtelen, hogy közös fellépésünk a chilei kérdésben bátorítóan fog hatni olyan országokban, mint Peru és Argentina; e országok antiimperialista rendszereinek támogatása most latinamerikai közös politikánk egyik legfontosabb feladata.

Egy nagyjelentőségű tényező, amit országainknak külpolitikájuk megvalósításánál figyelembe kell venniük, Kína volt és marad. Sajnos, Peking külpolitikája továbbra is teljesen negatív jellegű tényező. Akármilyen oldalát vesszük is közös erőfeszítéseinknek - akár a szocialista országok közötti testvéri kapcsolatok fejlesztését, vagy európai biztonság megszilárdítását, vagy az USA-val fennálló viszony javítását és a nukleáris világháború veszélyének kiküszöbölését, vagy a gyarmati uralom alól felszabadult országokkal megvalósuló baráti együttműködésünk fejlesztését antiimperialista alapon - Kína mostani vezetői mindenütt, mondhatnánk automatikusan az aktív gyűlölködés és szembenállás álláspontjára helyezkednek a szocialista közösség országainak politikájával szemben.

A Szovjetunió és az egész közösségünk érdekei elleni harcukban a kínai vezetők most sem riadnak vissza attól, hogy a legképtelenebb kitalálásokat terjesszék és együttműködjenek a mai világ legreakciósabb erőivel.

Mindez nem új jelenség. Új mozzanatokat talán csak a magában Kínában jelenleg zajló folyamatokban lehet kimutatni. Azok viszont annyira bonyolultak és ellentmondásosak, hogy korai lenne még valamilyen határozott értékelést kifejteni róluk. Nemzetközi enyhülésre irányuló vonalunkat következetesen fogjuk tovább vinni, ugyanakkor vissza fogjuk verni Peking ellenséges akcióit és figyelemmel fogjuk kísérni az eseményeket abból kiindulva, hogy mi, mint kommunisták-internacionalisták, mint olyan politikusok, akik számára drága a világszocializmus ügye, nemcsak a Kínai Népköztársasággal való viszonyunk normalizálásának a hívei voltunk és maradunk, hanem a Kínával

való barátság a marxizmus-leninizmus és proletárinternacionalizmus biztos alapjain történő helyreállításának is.

Elvtársak ! Nyilvánvaló, hogy a közös külpolitikai irányvonalunk megvalósításának további sikerei nemcsak a nemzetközi porondon kifejtett aktív és célratörő tevékenységünktől függenek, hanem még nagyobb mértékben saját belső ügyeink állapotától, a szocialista és kommunista építés sikereitől, minden egyes szocialista ország és az egész szocialista közösségünk erejének további növekedésétől is.

Mindnyájan nyilván örülünk a szocialista világ további konszolidációjának, ami nemcsak a Varsói Szerződés kereteire korlátozódik. E folyamatból lényegében csupán Kína és Albánia esik ki. A Mongol Népköztársaság, bár formálisan nem tagja a szervezetünknek, teljes egyetértésben cselekszik velünk minden kérdésben. Országaink, mint régebben is, aktívan együttműködnek a Vietnami Demokratikus Köztársasággal. Örömteljes az is, hogy sok nemzetközi problémában Jugoszlávia is velünk egyetértésben lép föl. A Koreai Népi Demokratikus Köztársasággal is elevenebbé váltak a Varsói Szerződés országainak kapcsolatai.

Külön szeretnék szólni Kubáról. Az utóbbi időszakra jellemző, hogy ez a testvéri ország közeledik az európai szocialista országok felé. Kuba belépett a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsába, erősödött politikai együttműködése a Varsói Szerződés országaival, kialakul az akciók összehangolása nemzetközi porondon.

Nem lehet eléggé felbecsülni a kubai elvtársakkal lezajlott találkozónak és tárgyalásoknak a jelentőségét, amelyeket az utóbbi időben Zsivkov, Husak, Honecker és más elvtársak folytattak le. Ami a Szovjetuniót illeti, mint önök tudják, Havannában mi aláírtuk Fidel Castróval a Közös Nyilatkozatot. Ezt a dokumentumot a szovjet-kubai viszony részletesen kifejtett fejlesztési programjának tekintjük, amelynek célja Kuba támogatása az imperialista blokádnak végleges leküzdésére irányuló harcában.

Örvendetes az is, hogy Kuba tekintélye világszerte növekedőben van, már most jelentős szerepet játszik Latin-Amerikában és az el nem kötelezett országok mozgalmában. Vitathatatlan, hogy ez a szocializmus szélesebb befolyását biztosítja a világesemények menetére.

Természetes elvtársak, hogy a békés egymás mellett élés elveinek megszilárdításával egyre nagyobb jelentőséget kap a két rendszer gazdasági versenyének az eredménye, amely szemmel látható politikai hatást gyakorol a közvélemény legszélesebb rétegeinek állásfoglalására.

A KGST tagállamai jelenleg óriási gazdasági potenciállal rendelkeznek. Növekedésünk üteme lényegesen meghaladja a tőkés országok megfelelő mutatóit. Évről évre egyre nagyobb horderejű feladatokat oldunk meg.

Ami a Szovjetuniót illeti, mi, amikor kidolgozzuk az új ötéves tervet, több nagyszabású intézkedést irányozunk elő. Nem olyan régen Alma-Atában tartottam beszédet és ott beszéltem arról a döntésünkről, hogy hozzákezdünk a Bajkál-Amuri vasút építéséhez. Itt nemcsak egy óriási, 3200 km hosszú közlekedési utvonal kialakításáról van szó. Amikor megvalósítjuk ezt a tervet, széles mértékben tudunk hozzáférni a szibériai természeti kincsekhez, eddig még érintetlen gazdag vagyont tudunk majd bekapcsolni a gazdasági forgalomba. Kelet-Szibéria természeti forrásainak birtokbavétele alapján kialakul egy új erős ipari komplexum hazánkban. Egy másik nagyszabású, országos jelentőségű tervet képeznek azok az intézkedések, amelyeket a nem fekete földes övezetünk mezőgazdaságának fellendülésére irányozunk elő, ahol 58 millió ember lakik. Erre a célra több mint 35 milliárd rubelt fordítunk.

Mint tudjuk, minden testvéri országban szintén nagyszabású népgazdasági terveket valósítanak meg, vagy dolgoznak ki.

Amellett, hogy minden eszközzel gondoskodunk politikai és katonai együttműködésünk erősítéséről, jobban kell kihasználnunk az együttműködésünk gazdasági téren rejlő lehetőségeit.

Örvendetes, hogy a szocialista közösség keretein belül fejlődő gazdasági kapcsolatok egyre mélyebb és változatosabb jelleget öltenek. Növekszik a kölcsönös áruforgalom, erősödik a termelési és tudományos- műszaki együttműködés. Az integráció komplex programja új lendületet adott mindennek, bár el kell ismernünk, a megvalósításában még nem értük el a kívánatos ütemet.

Itt nem érintem a gazdasági együttműködés problémáinak a lényegét, csak azt akarom mondani, hogy most is szükség van arra, hogy ezeket a problémákat a pártvezetők és kormányfők szintjén tárgyaljuk meg, amiről Krimben már szó esett. Kicsit elhúzódott ez a dolog és meg kellene gyorsítani a menetét.

Persze a szocialista közösség országainak népgazdasága nincs kitéve azoknak az érzékeny csapásoknak, amelyekből a tőkés gazdaság szenved valutáris mechanizmusa további zavarai, az infláció általános erősödése, valamint a most kibontakozott fűtőanyag- és energetikai válság eredményeként. Ugyanakkor bizonyos tendenciák, amelyek a világpiacon jelentkeznek, közvetlenül érintik a szocialista országok tőkés országokkal fenntartott gazdasági kapcsolatait, valamint a közösségünkön belüli kapcsolatainkat. Vonatkozik ez például a világpiac nyersanyag- és késztermékárainak dinamikájára és szintjére. És nem várhatjuk, hogy ezek a tendenciák el fognak tűnni, vagy meggyengülnek a közeljövőben. Ezek a kérdések nyilván a mi részünkről is bizonyos figyelmet érdemelnek, ha nem akarjuk, hogy a világpiac konjunktúrájának változásai váratlannak bizonyuljanak számunkra, vagy elkerülhető bonyolultságokat keltsenek. Szóval, ezek megfontolandó momentumok, amelyekről véleménycserét kellene folytatnunk.

Véleményünk szerint ma érdemes lenne egy ilyen értekezlet közös előkészítésének megszervezésében megállapodni. Fel-

merült bennünk egy gondolat: nem célszerű-e ebben az esetben a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsának XXIII. rendkívüli ülásszakát megelőző tapasztalatokat felhasználni? Ha az elvtársak egyetértenek vele, föl lehetne kérni minisztertanácsaink elnökeit, hogy a szófiai KGST-ülésszakon konkrétan állapodjanak meg esetleges intézkedésekben és a tervezett tanácskozás előkészítő munkájának menetében.

Néhány szót szeretnék szólni az ideológiai együttműködésünkről. Mi nagyon hasznosnak tartjuk pártjaink központi bizottságai titkárainak az ideológiai munka és külpolitikai propaganda összehangolása témájáról, valamint a pártépítés kérdéseiről nemrég tartott tanácskozásait, úgyszintén azokat a testvérpártok között rendszeresen megtartott munkakapcsolatokat, amelyek különböző ideológiai és nemzetközi problémák kidolgozására irányulnak. Mindezek az együttműködésünk kétségtelenül értékes formái.

A KB titkárok ideológiai munkával foglalkozó tanácskozásán az intézkedések részletes tervét vázolták fel, amelyeknek a megvalósítása elősegítheti cselekvésünk nagyobb összhangját, ebben a fontos szférában. De természetes elvtársak, ezek csak első lépések. A jelenlegi körülmények különösen magas követelményeket támasztanak az ideológiai munkával szemben. Bel- és külpolitikánk aktív propagandával való biztosítása, a burzsoá ideológiával és más, a marxizmus-leninizmussal ellentétes eszmei áramlatokkal szembeni offenzív fellépésünk, eszméink szisztematikus és hozzáértő terjesztése - mindez nagy szerepet kell, hogy játsszék ügyünk új szövetségeseinek megszerzésében, elősegítse a szocializmust bemutató valódi tények további terjesztését, az európai- és világközvélemény egyre szélesebb rétegeit közelebb hozza a mi álláspontunkhoz.

Most egy sor testvéri ország nagy történelmi évfordulóinak küszöbén állunk. A bolgár forradalom győzelmének, Lengyelország és Románia felszabadulásának 30. évfordulójáról és a Német Demokratikus Köztársaság megalakulásának 25. évfordulójáról beszélek.

Ezek az események már most is széleskörű figyelmet váltottak ki és úgy gondolom, helyes lenne, hogy ezeket a nevezetes évfordulókat mindnyájan arra használjuk fel, hogy aktívan propagáljuk a szocializmus eszméit, reális eredményeit, még erősebbé tegyük a szocialista internacionalizmus eszméit.

És végül elvtársak, még egy fontos kérdés. Az utóbbi Krim-félszigeti találkozókon beszéltünk már arról, hogy megérnek a feltételek a testvérpártok újabb találkozóinak előkészítésére. Azóta ez a gondolat, azt lehetne mondani, mély gyökereket eresztett. Az 1969-es moszkvai tanácskozáson elfogadott ajánlatok sikeres megvalósításának a tapasztalatai, annak a tanácskozásnak, amelynek nemsokára ötéves évfordulóját ünnepeljük, feltétlenül erősítették a világ kommunistáinak a közös cselekvés aktivizálására irányuló törekvéseit.

Rendelkezésünkre álló adatok szerint az egész Európa kommunistáinak újabb tanácskozása mellett már az európai kommunista pártok tulnyomó többsége, 26 párt foglalt állást. Úgy gondoljuk, eljött az idő, hogy hozzálássunk e konferencia gyakorlati előkészítéséhez. Több párt hangot adott annak a véleményének, hogy a konferenciát már 1975 elején lehetne megtartani. Most előzetesen néhány elgondolásunkat szeretném kifejtetni azokról az alapvető kérdésekről, amelyeket véleményünk szerint érdemes lenne a kommunista pártok összeurópai értekezletén megvitatni.

Nézetünk szerint ezen a konferencián meg kell fogalmazni a kommunisták az európai békéért, a tovább tartó fegyverkezési verseny ellen, az államok békés együttműködésének fejlesztéséért folytatott harcának programját. Továbbá bizonyára célszerű megvitatni minden európai baloldali és demokratikus erő további összefogását a közös célokért folytatott harcukban, valamint a kommunisták ebben játszott szerepét. Többek között ki lehetne cserélni nézeteinket a kommunisták és szociáldemokraták közötti viszonyról. A kormányon levő kommunista pártok és szociáldemokrata kormányok közötti viszony szempontjából is

fontos ez a probléma. És végül az összehívandó konferencia figyelmét nem kerülheti el annak a harcnak a kérdése, amit Európa kapitalista részének dolgozói életbevágó érdekeik érvényesítéséért, a társadalmi haladásért folytatnak. Ez annál inkább is fontos, mert a további enyhülés kérdése egyre élesebb belpolitikai harc tárgya lesz a nyugati országokban és közös érdekünk, hogy támogassuk azokat az erőket, amelyek ebben a harcban hozzánk legközelebb eső, vagy a miénkhez hasonló álláspontot foglalnak el.

Nyilvánvaló, az európai kommunisták új értekezlete mozgalmunk egységének további erősítését fogja szolgálni és nemcsak a világnak ezen a részén. A Károlyi vari 1967-es értekezlethez hasonlóan ez a konferencia is fontos állomása lehet a kommunista és munkáspártok új nemzetközi tanácskozásához vezető uton.

E tanácskozás gondolatát ilyen vagy olyan formában már 58 testvérpárt támogatja. Összehívásának kérdése még nem jutott el a megszervezés stádiumáig. De talán ideje lenne már elgondolkoznunk a feladatairól és a jövőbeni előkészítés módjairól.

Amikor mindezekről az ügyekről beszélek, abból indulok ki, hogy a kormányon levő pártjainkra nagy felelősség hárul a kommunista mozgalom sorsáért, csapatai szolidaritásának elvi marxista-leninista alapon történő megszilárdításáért.

Befejezésül a szovjet küldöttség nevében szeretném kifejezni azt a meggyőződésünket, hogy a Politikai Tanácskozó Testület mostani ülése szolgálni fogja az országaink még szorosabb együttműködését a nemzetközi porondon a béke és szocializmus érdekében.

M E L L É K L E T

SZIGORUAN BIZALMAS!

Készült: 25+45 pl-ban

/Magyar felszólalás - Varsó - 1974. április 17./

Tisztelt Elvtársak!

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, kormányunk és küldöttségünk nevében szívélyesen üdvözlöm a testvérpártok, a szövetséges országok tanácskozásunkon megjelent képviselőit. Köszönetet mondok lengyel házigazdáinknak az ülés megszervezéséért és a szíves vendéglátásért.

Üdvözljük a Varsói Szerződés Politikai Tanácskozó Testületének összehívását. Ugy véljük, hogy a két évvel ezelőtti ülés óta végbement események kellően indokolják, hogy ismét egyeztessük politikánkat, megjelöljük a nemzetközi biztonság és enyhülés megszilárdításáért folytatott harcunk soron levő feladatait, és nem utolsósorban, nyilvánosan is foglaljunk állást a legfontosabb időszerű kérdésekben.

Elvtársak!

Felszólalásunkat megkönnyíti az a számos, nyilvános állásfoglalásból közismert körülmény, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, a Magyar Népköztársaság kormánya a nemzetközi helyzet megítélésében teljesen osztja a Szovjetunió Kommunista Pártjának, a Szovjetunió kormányának véleményét. Küldöttségünk egyetért L.I. Brezsnyev elvtárs ülésünkön elhangzott átfogó elemzésével, a jelenlegi nemzetközi helyzetre és a tennivalókra vonatkozó értékelésével, következtetéseivel. Ezért, és idő megtakarítás céljából, csupán néhány kérdésre korlátozom felszólalásomat.

ORSZÁGOS LEVÉLTÁR

1./ Pártunk és kormányunk osztja azt az értékelést, hogy a nemzetközi helyzet fő jellemzője jelenleg az a döntő fordulat, amely a hidegháboru korszakából az enyhülés irányába, a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élésének realizálása irányába vezet. Ebben - véleményünk szerint - döntő szerepe van a Szovjetuniónak, a Varsói Szerződés szervezetében tömörült szocialista országok egyeztetett tevékenységének és kezdeményező politikájának. Ennek a békepolitikának, a mi politikánknak erejét növeli és eredményességét biztosítja az, hogy élvezi az országok, a népek sokaságának, a világ minden haladó emberének és irányzatának aktív támogatását.

Meggyőződésünk, hogy a békés egymás mellett élés politikája, valamint ezzel összefüggésben és egyidejűleg, a szocializmus világméretű térhódítása történelmileg feltartóztathatatlan folyamat. Ugyanakkor szembe kell néznünk azzal a ténnyel, hogy az enyhülés ellenségei, az imperializmus legszélsőségesebb erői szerte a világon ellentámadást indítottak. Körülbelül egy esztendeje széles körű, felfokozott szovjet-ellenes, antikommunista propagandakampányt folytatnak. Egyes tőkés országok szélsőjobboldali erői támadják a burzsoázia józanabb politikára hajló képviselőit, csoportjait, akadályozzák a kelet-nyugati kapcsolatok rendezését célzó nemzetközi tárgyalásokat.

A reakciós ellentámadás megnyilvánul az indoknai provokációkban ugyanugy, mint a Közel-Keleten a fronton és a kulisszák mögötti manőverekben, és végül, a legdurvább formában a chilei ellenforradalmi puccsban.

Mi is úgy véljük, hogy a jelenlegi nemzetközi helyzetben nagy éberségre van szükség, a provokációkat vissza kell vernünk, a legfőbb azonban az, hogy a fő irányvonalunkról ne hagyjuk letéríteni magunkat. Rendületlenül folytatnunk kell a harcot a nemzetközi helyzet további javításáért, az enyhülés további térhódításáért, mert ezzel szolgáljuk legjobban nagy céljainkat, a társadalmi haladás és a béke ügyét. Legfontosabb

közös feladatunk a nemzetközi helyzet enyhítésében elért eredményeink megszilárdítása és továbbfejlesztése. Állandó nyomást kell gyakorolnunk a kapitalista országok uralkodó köreire a már megkötött egyezmények szellemének és betűjének megtartása, a tárgyalások folytatása, és újabb, előrevivő egyezmények kiharcolása érdekében.

- Ennek megfelelően, mi üdvözljük és támogatjuk a szovjet tárgyalások tervezett folytatását Nixon kormányzatával, a szovjet-francia, a szovjet-NSZK, a szovjet-japán kapcsolatok fejlesztésére irányuló szovjet erőfeszítéseket, mert ezek megfelelnek közös politikánknak.

- Helyeseljük a közel-keleti kérdésben álláspontunk újbóli megerősítését a kérdés igazságos rendezése érdekében. A sok vonatkozásban homályossá és kétértelművé vált egyiptomi pozíciók megjavítására és ellensúlyozására kell törekedni, hogy gátat vessünk az USA ottani, kulisszák mögötti mesterkedésének. A genfi bizottság legyen a közel-keleti rendezés fő fóruma.

- Egyetértünk azzal, hogy a Politikai Tanácskozó Testület külön nyilatkozatban hallassa szavát az indokinai kérdésben. Ítéljük el a térségben megújuló provokatív háborus akciókat, leplezzük le a saigoni rezsimet, Lon Nolt és támogatóikat. Üdvözljük a Délvietnami Ideiglenes Forradalmi Kormány 6 pontos békejavaslatát, mindazokat az erőket, amelyek Indokínában önrendelkezési jogaikért, a háboru befejezéséért küzdenek.

- El kell ítélnünk az USA monopolizációinak és kémszervezeteinek segítségével uralomra jutott chilei fasiszta, ellenforradalmi rendszert. A nemzetközi haladó közvéleménnyel együtt mindent meg kell tennünk a chilei néppel való szolidaritás ébrentartására, Corvalan elvtárs és a többi bebörtönzött hazafi életének megmentése és kiszabadítása érdekében.

- A nemzetközi helyzet további javítása érdekében folytatott harcunkban - ezt nem mi akartuk - minduntalan beleütközünk Kína maoista vezetésének ellenünk irányított akcióiba. Mi már sok éve és nagy türelemmel a viszony rendezésére törekszünk velük, s erről a jövőben sem mondunk le, de a harc az harc. S ha ők a népek leggonoszabb ellenségeinek szekerét tolják, ne panaszkodjanak ők se, mások se, hogy mi a szocializmus és a béke érdekében a maoisták ellen is harcolunk és harcolni és fogunk ha kell.

Meggyőződésünk, a világhelyzet általános alakulásában a szocializmus, a nemzeti függetlenség, a béke történelemformáló erői véglegesen felülkerekednek, közös politikai fellépéseinkkel a reakciós ellenlökést leküzdjük, s az enyhülés irányzata győzni fog.

2./ A bennünket legközelebbről érintő európai biztonsági kérdésről néhány szót:

Ha felidézzük a Politikai Tanácskozó Testület két évvel ezelőtti prágai ülésének állásfoglalásait, meggyőző bizonyítékát látjuk politikánk helyességének, realizálásának, egyeztetett politikánk erejének, a közösen végzett munka nagy eredményeinek. Akkor arról szoltunk, hogy el kell érniünk a szovjet-nyugatnémet és a lengyel-nyugatnémet szerződések ratifikálását; a Nyugat-Berlinre vonatkozó négyhatalmi megállapodás életbeléptetését; az NDK nemzetközi elismertetését; a két német állam kapcsolatainak rendezését és felvételét az ENSZ-tagállamai közé; a müncheni egyezmény érvénytelenítését Most, alig több, mint két év után, megelégedéssel állapíthatjuk meg, hogy e közvetlen céljainkat, ugyyszólván valamennyit, elértük.

Ezek összességükben a második világháborút követő korszak nagyjelentőségű eredményei. Közös álláspontunk-

nak megfelelően, az általunk meghatározott időpontban a Bolgár Népköztársaság és a Magyar Népköztársaság is felvette a diplomáciai kapcsolatokat a Német Szövetségi Köztársasággal. Ezekhez az eredményekhez döntő módon járult hozzá a Varsói Szerződés tagállamainak egyeztetett, következetes politikája, a szovjet, a lengyel, az NDK-beli és a csehszlovák elvtársaknak a bonyolult tárgyalásokon tanusított elvi szilárdsága, türelme és rugalmassága. Mindezek azt bizonyítják, milyen eredményes az egyes szocialista országok külpolitikai, diplomáciai tevékenysége, ha együttesen kidolgozott, közös vonalat valósít meg.

- Földrészünk kérdéseivel kapcsolatban most erőinket és figyelmünket az Európai Biztonsági Értekezlet befejezésének kérdéseire kell összpontosítanunk. A munka menetével nem vagyunk különösképpen megelégedve, mégis többéves erőfeszítéseink gyümölcse, hogy mintegy fél éve már a Biztonsági Értekezlet második szakasza folyik Genfben. Most közös fellépéseinket éppen úgy, mint országaink jól összehangolt önálló lépéseit arra kell irányoznunk, hogy az Európai Biztonsági Értekezlet harmadik, záró szakasza még ez év nyarán összeüljön Helsinkiben, lehetőleg a legmagasabb szinten. Ha elhatározzuk, és meg is tesszük mindazt, ami ennek érdekében szükséges, úgy tűnik, elérhetjük ezt a célunkat is.

- Röviden kitérek a bécsi haderőcsökkentési tárgyalások kérdésére is. A NATO-országok maguk sem egységesek a tárgyalt kérdésekben, általában halogató taktikát folytatnak. Jelenleg ott sem rossz a pozíciónk, a kezdeményezést továbbra is kezünkbe tartva változatlanul el kell háritanunk minden olyan nyugati törekvést, amely a szocialista országok biztonságának gyengítését célozza. A Magyar Népköztársaság álláspontja változatlan. Támogatjuk a Szovjetunió, Lengyelország, NDK és Csehszlovákia benyújtott közös javaslatát. Másrészről, teljes jogu résztvevőként csak akkor vagyunk hajlandók bekapcsolódni, ha Olaszország ugyanezt teszi.

ORSZÁGOS LEVÉLTÁR

Törekvéseinket Európa biztonsága és békéje érdekében hatékonyan segítik a különböző társadalmi megmozdulások. Annak érdekében, hogy nyomást gyakoroljunk a halogató, a kibontakozást akadályozó körökre, célszerű lenne felélénkíteni a széles körű társadalmi akciókat is. Ebben az összefüggésben érdemes lenne foglalkozni az európai kommunista és munkáspártok újabb konzultatív találkozásának összehívásával.

3./ A Varsói Szerződés Szervezetének jövő évben esedékes 20. évfordulójáról:

A Magyar Népköztársaság, mint népeink szocialista vívmányainak védelmezőjét, és a békének legfőbb őrét, nagyra értékeli a Varsói Szerződés Szervezetét.

Amint ismeretes, mi a Varsói Szerződés szervezetének további tökéletesítésére, - különösen konzultációs rendszerünk továbbfejlesztésére - már megtettük javaslatainkat és más, ilyen irányú javaslatokat is támogatunk. Pártunk Központi Bizottsága, kormányunk a Varsói Szerződés szervezetének fenntartását és szervezeti tökéletesítését az adott világhelyzetben szükségesnek tartja. A Varsói Szerződés szervezetét mindennapi politikai munkánkban jelentőségének megfelelően propagáljuk, és támogatjuk azt a javaslatot, hogy fennállásának 20. évfordulójáról közösen és méltóképpen emlékezzünk meg.

Propagandánkban megfelelően huzzuk alá, hogy országaink a Varsói Szerződés szervezetét védelmi célból, a NATO megalakítására válaszként hozták létre. Leplezzük le azokat a feszültség fenntartására irányuló törekvéseket, amelyek legutóbb a NATO fennállásának 25. évfordulóján elhangzott főtitkári beszédben változatlanul kifejezésre jutott

Elvtársak!

Ennyit kívántam a nemzetközi helyzet, közös harcunk néhány kérdéséről küldöttségünk nevében elmondani. Be-fejezésül még néhány gondolatot, röviden:

- Mai tanácskozásunk egyeztetett politikánk, közös harcunk nagy eredményeit összegezheti. Ez a politika élvezi népeink bizalmát. Az eredményekért, azért, hogy a Varsói Szerződés szervezetének biztos védelmében élhetnek, és jobb, szocialista jövőjükért dolgozhatnak, népeink hálásak. Ugyanakkor tanácskozásunkon, a még előttünk álló nagy és egyáltalán nem könnyű feladatok sora is kirajzolódott. Akcióink egyeztetése érdekében sokat kell konzultálnunk, a Politikai Tanácskozó Testületet azonban nem lehet gyakran összehívni, de legalább évenként kellene. Változtatni kellene már azon, hogy a Varsói Szerződés országainak külügyminiszterei csak az Egyesült Államokban, az ENSZ-közgyűlésén találkoznak egymással rendszeresen. Felujtjuk javaslatunkat a külügyminiszterek, illetve a külügyminiszterhelyettesek időszakonkénti, rendszeres találkozójára.

- Politikánk hatékonysága attól is függ, mennyire ismerjük az ellenfelet. Jelenleg a tőkés világ helyzete még a szokásosnál is alaposabb vizsgálódást igényel, mert korábban egyáltalán nem, vagy csak részben tapasztalt jelenségek tanui lehettünk. Ma a kapitalista országok a mély válság állapotában vannak, egyszerre jelentkezik náluk a gyorsuló pénzromlás, az infláció, az energia- és a nyersanyagválság, a kormányzati krízis. Mindez természetesen befolyásolja bel- és külpolitikájukat is. Annak érdekében, hogy illuzióktól mentes, reális képet alakítsunk ki magunknak a tőkés világ mai helyzetéről és fejleményeiről, célszerű lenne pártjainknak közös elemzéseket készíteni a kapitalista országok azon problémáiról, amelyek közvetlenül befolyásolják nemzetközi tevékenységüket, a szocialista országokkal tartott kapcsolataikat.

ORSZÁGOS LEVÉLTÁR

- Harcunkat nem egyedül vivjük. A magunk részéről úgy véljük, hogy a Varsói Szerződés szervezete tagállamainak fokozottabban és alaposabban kellene összehangolni a fejlődő világ országaival alakított politikájukat. Célszerű volna a KGST vonalán is felmérnünk és egyeztetnünk az el nem kötelezett országok egyes csoportjaival való kapcsolatainkat. Ez elősegítené a szocialista közösség érdekeinek jobb képviselését, egyben pedig tovább erősítené az egyes el nem kötelezett országok és mozgalmak antiimperialista állásfoglalását, politikáját. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül a vezető imperialista hatalmak fokozódó politikai, gazdasági, ideológiai offenzíváját, nem egyszer agresszív törekvéseit a harmadik világ térségében, különösen a vezető kapitalista országokban a közelmúltban ki-robbant, de már jó ideje lappangó energiaválság kapcsán. Ugy tűnik, hogy az el nem kötelezett országok jó része függetlensége védelmében, a neokolonializmus elleni harcában kész kapcsolódni a szocialista közösség együttes erőfeszítéseéhez. Ezt mutatják az el nem kötelezett országok múltévi algiri csucsértekezletének határozatai is.

Végezetül: a Varsói Szerződés Politikai Tanácskozó Testületének jelenlegi ülásszaka nagy jelentőségű a további közös munkánk és harcunk szempontjából. Küldöttségünk biztosíthatja a testvérpártok és a szövetséges országok képviselőit arról, hogy mi bármikor és bármilyen formában, mindig készen állunk a szükséges konzultációkra és egyetértünk Brezsnyev elvtárs javaslatával, hogy a KGST következő tanácskozásán, Szófiában, a miniszterelnökök megállapodjanak egy felsőszintű találkozóban gazdasági és külügyi KB titkárok részvételével. Biztosíthatjuk Önöket arról is, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, a Magyar Népköztársaság kormánya a jövőben is azon lesz, hogy tőle telhetően kivegye részét a közös munkánkból.

ORSZÁGOS LEVÉLTÁR

Küldöttségünk egyetért azzal, hogy a Politikai Tanácskozó Testület üléséről közleményt, illetve a közel-keleti, a vietnami és a chilei helyzetről külön nyilatkozatokat adjunk ki. A benyújtott tervezeteket alapul elfogadjuk; észrevételeinket azokhoz megtettük.

Köszönöm a figyelmet.

- o - o -

ORSZÁGOS LEVÉLTÁR

GIEREK elvtárs: /Lengyel Népköztársaság/

Elvtársak! Tekintettel arra, hogy a Politikai Tanácskozó Testület 1972 januárjában Prágában megtartott Értekezletén az utolsó ülésen Nicolae Ceausescu elvtárs, a Román Szocialista Köztársaság küldöttségének vezetője elnökölt, az Értekezlet általunk elfogadott rendjének megfelelően a szünet utáni első ülésen L.I. Brezsnyev elvtárs, a Szovjetunió küldöttségének vezetője lesz az elnök.

Félórás szünetet rendelek el.

/Szünet/

L.I. BREZSNYEV /Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége/.

Elvtársak! Engedjék meg, hogy folytassuk munkánkat. Ki kíván felszólalni az első kérdéssel kapcsolatban? Van nálam egy feljegyzés - Kádár elvtárs, a Magyar Népköztársaság küldöttségének vezetője kér szót. Megadom a szót Kádár elvtársnak.

Állapodjunk meg abban, hogy akinek szándékában áll felszólalni, az a szót a jelentkezés sorrendjében kapja meg.

V

-.--.-.-.

ELNÖK: Engedjék meg, hogy megköszönjem Kádár János elvtárs felszólalását. Megadom a szót Erick Honecker elvtársnak.

ERICK HONECKER /Német Demokratikus Köztársaság/

Kedves Elvtársak!

A Német Demokratikus Köztársaság párt- és államvezetése nevében mindenekelőtt szeretném üdvözölni a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának és a szovjet kormánynak a Varsói Szerződés tagállamai Politikai Tanácskozó Testülete ezen ülésének összehívása érdekében kifejtett kezdeményezését. Ezzel egyidejűleg szeretnék őszinte köszönetet mondani a Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottságának és a Lengyel Népköztársaság kormányának az ülés jó előkészítéséért és a szíves vendégfogadásért.

Nagy figyelemmel kísértük értekezletünk menetét. Az SZKP KB főtitkárának, L.I. Brezsnyev elvtársnak a felszólalása kitűnő alapot jelent szocialista közösségünk további tevékenységéhez.

Teljes mértékben egyetértünk a nemzetközi helyzet ezen felszólalásban elhangzott elemzésével és az abból levont következtetésekkel. Egyetértésünk helyet kap a megvitatásra javasolt dokumentumokban is. Egyetértünk továbbá L.I. Brezsnyev elvtárs azon javaslatával, hogy meg kell gyorsítani szocialista gazdasági integrációt a KGST komplex programjának megfelelően és hogy a minisztertanácsok elnökeit kell megbizni e kérdések megvitatásával.

L.I. Brezsnyev elvtárs rámutatott azokra a pozitív előrelépésekre, amelyek a legutóbbi ülésünk óta történtek a nemzetközi küzdőtéren. Ezeket a lépéseket a szocializmus nemzetközi pozícióinak erősödése és a világ fejlődésére gyakorolt befolyásának fokozódása jellemzi. Nyilvánvaló, hogy főként a Szovjetunió növekvő hatalmának és erejének, okos elvi és egyidejűleg rugalmas, a testvéri országokkal összehangolt politikájának eredményeként vált realitássá az, ami hosszú időn át közös harcunk programja volt. Ez kifejezésre jut abban, hogy az olyan elvek, mint a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élése, a szuverenitás, a területi épség tiszteletben tartása, az Európában kialakult határok sérthetetlensége, az erőszokról való lemondás, az egymás belügyeibe való kölcsönös be nem avatkozás, egyre inkább helyt kapnak a nemzetközi kapcsolatok gyakorlatában, amit éppen a létrejött megállapodások biztosítanak. Ezt a fejlődést, mint ismeretes, döntő mértékben a Szovjetunió Kommunista Pártja segítette elő és határozta meg az SZKP XXIV. kongresszus határozatainak eredményeként. Ehhez nagymértékben hozzájárult személyesen L.I. Brezsnyev elvtárs, az SZKP KB főtitkára, kinek a nemzetközi Lenin-békedíjjal történt kitüntetését megelégedéssel fogadta minden nép, amely a békéért, demokráciáért és haladásért száll sikra.

Az SZKP XXIV. kongresszusa által elfogadott Békeprogram a szocialista közösség országainak akcióprogramja lett, amely a világ valamennyi antiimperialista erői részéről támogatásra talál. Az 1917. évi Nagy Októberi Szocialista Forradalom óta egyetlen szocialista külpolitikai program sem gyakorolt akkora átalakító hatást a nemzetközi kapcsolatokra, mint ez a nagy békedokumentum.

Ugy gondoljuk, hogy a szocialista államok közösségének a koordinált politika és biztonsági politika terén elért sikerei meggy őző bizonyítékát szolgáltatják azoknak a hatalmas lehetőségeknek, amelyek a szocialista államok nemzeti és internacionalista érdekei elvi azonosságában rejlenek a világban kialakult erőviszonyoknak a szocializmus és a béke javára történő további megváltoztatása érdekében.

A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a Szovjetunió köré tömörült közösségünk nemcsak minden egyes szocialista ország érdekeit védelmezi és biztosítja, de jelentősen bővül országaink tevékenységének nemzetközi hatósugara is. Azok a pozitív változások, amelyekhez közös külpolitikai támasdásunk is hozzájárult, igen sokoldalúak, egymással szorosan összefonódnak és egészében véve érintik a nemzetközi helyzetet.

A szocialista országok kommunista és munkáspártjai vezetőinek 1973 júliusában a Krimben megtartott találkozásán konstataáltuk, hogy sikerült lerakni a "hidegháborútól" a feszültség enyhítése felé irányuló fordulat és a békés egymás mellett élés elvei megszilárdításának alapját. Számunkra világos volt, hogy ez a folyamat bonyolult és ellentmondásosan megy végbe. Annál nagyobb jelentőséggel bír az a körülmény, hogy az akkor elért változásokat sikerült tovább szilárdítani és bővíteni. A nemzetközi feszültség enyhítésének tendenciája a jelenlegi időszakban a fejlődés uralkodó eleme az európai kontinensen és az egész világon. Erről olyan tények tanuskodnak, mint az európai együttműködési és biztonsági értekezlet második szakaszának megkezdése, a közép-európai fegyveres erők és fegyverzet csökkentéséről folyó tárgyalások megkezdése, a CSSZK és az NSZK közötti prágai megállapodás aláírása, a szégyenletes müncheni szerződés végleges likvidálása, a Magyar Népköztársaság és a Bolgár Népköztársaság diplomáciai kapcsolatfelvétele az NSZK-val; az NDK felvétele az ENSZ-be, az NDK és az NSZK állandó képviselőinek összehangolt cseréje; az indiai szubkontinens politikai helyzetében kialakult kedvező változások és a laoszi nemzeti egységkormány megalakulása. A Szovjetunió párt- és állami vezetése határozott és ésszerű lépéseinek eredményeként sikerült elérni az Izrael és az arab államok közötti negyedik katonai együttműködés viszonylag gyors megszüntetését, a genfi békekonferencia megtartását a Szovjetunió részvételével és ezáltal új lehetőségeket teremteni a közel-keleti konfliktus politikai rendezésére. A széleskörű társadalmi erőket lényegesen aktivizáló és növelő, a békét elősegítő intézkedések közé kell sorolni az olyan kezdeményezéseket is, mint a békeszerető erők Moszkvában megtartott világkongresszusát, a berlini X. ifjusági és diáktalálkozót, a Várnában megtartott Szakszervezeti Világkongresszust. Elmondhatjuk, hogy a gyarmatosítás és ujragyarmatosítás elleni harc kérdésében kialakított világos külpolitikai álláspontunk kétségtelenül kedvező hatást gyakorolt az el nem kötelezett államok Algériában megtartott negyedik konferenciájának tartalmára és menetére.

E lépések többsége - melyekhez még nagyon sokat sorolhatnánk - közvetlenül összefügg a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élésének egyre növekvő elismerésével. Éppen a jelenlegi helyzetben - amely nem mentes a "hidegháború" hiveinek a népek vágyaival egy-

bevágó enyhülési folyamatot fékező komoly kísérleteitől -, mutatkozik meg újra a Varsói Szerződés tagállamai egysége és összeforrottsága további erősítésének jelentősége.

Ismét nyilvánvalóvá válik, milyen óriási jelentőségűek a Szovjetunió politikai konzultációi a különböző imperialista államok politikai vezetőivel politikánk további megvalósításának és a nemzetközi küzdőtéren elérendő újabb sikerek érdekében. Köszönetet mondunk L.I. Brezsnyev elvtársnak az USA-val nemrég folytatott tárgyalások eredményeiről elmondott részletes információért. Ami általában véve a nemzetközi problémákat és részben a stratégiai fegyverek korlátozásának kérdéseit illeti, mi teljes egészében egyetértünk a szovjet elvtársak irányvonalával. Pártunk és kormányunk magasra értékeli a Szovjetunió kitartó álláspontját az USA-val folytatott tárgyalásokon és az ennek következtében elért eredményeket. Ezek az eredmények jelentősen erősítik a szocializmus pozícióit és megfelelnek a nemzetközi munkásosztály érdekeinek, és itt a békeharcnak egy igen fontos, közvetlen szakaszáról van szó, olyan szakaszról, amely döntő jelentőségű közösségünk közös erőfeszítései szempontjából, amelyek nemcsak arra irányulnak, hogy támogassuk az egységes fő tendenciát, hanem hogy tovább mélyítsük azt. Politikánk hosszú távra szóló perspektivikus céljainak elérése szempontjából sok függ attól, mennyire sikerül a szovjet-amerikai kapcsolat javulásának folyamatát visszafordíthatatlanná tenni. Véleményünk szerint a szovjet-amerikai kapcsolatok erősítésében és bővítésében elért sikerek megfelelnek egész szövetségünk érdekeinek.

Csupán az, aki nem áll osztályalapokon, vagy lemondott azokról, vagy aki nem képes felismerni a szükségszerűséget, szajkózhatja a maoisták rosszindulatu megjegyzéseit a szuperhatalmak állítólagos hegemoniájáról.

A Szovjetunió és az USA közötti tárgyalások - mint Leonyid Iljics Brezsnyev elvtárs közölte - rendkívül rideg és bonyolult körülmények között folynak. Ebben is kifejezésre jut a békéért és a békés egymás mellett élésért folytatott harcunk dialektikája. Mivel a feszültség enyhítésében van előrehaladás, ezzel egyidejűleg aktivizálódnak annak ellenfelei is, akik igyekeznek akadályozni és fékezni ezt a folyamatot, vagy ott, ahol véleményük szerint erre lehetőség van, ellentámadásba próbálnak átmenni. Ezt bizonyítják a chilei és a közel-keleti események is.

Anélkül, hogy alábecsülnénk az egyre fokozódó rosszindulatu szovjet- és kommunistaellenes propagandát, mégis elmondhatjuk, hogy ez a kampány nem fejezi ki hangadóinak erejét. Olyan körülmények között, amikor a szocializmus szilárdsága és ereje annyira meggyőzően jut kifejezésre és egy idejűleg mélyül a kapitalizmus általános válsága, mélyülnek összes ellentmondásai, az imperialista államok legreakciósabb és legagresszívabb körei attól félnek,

hogy a feszültség fokozatos enyhülése veszélyezteteti bel- és külpolitikai céljaikat. Ezért tesznek kísérletet arra, hogy megfelelő ellentámadást fejtsenek ki a nemzetközi küzdőtéren. Ebben a tevékenységükben segítségükre van a maoista vezetés szocialistaellenes, szovjetellenes áruló politikája. Nem szabad azonban szem előtt tévesztetni, hogy az antikommunizmus által elvakított nacionalista szárny ingadozásai számos felszabadult állam vezetésében az enyhülést ellenző imperialista erők kezére játszanak.

A magunk részéről rendkívül komolyan vesszük a NATO és pekingi szekértolói enyhülés-ellenes erőinek tevékenységét és levonjuk ebből a megfelelő következtetéseket. A katonai monopóliumok és a katonai erőpolitika hívei teljes erővel folytatják a háboru anyagi előkészítését, többek között a haditechnika intenzív, minőségi tökéletesítését.

Ezeket a feszültség enyhítése ellen irányuló lépéseket fékevesztett szovjetellenes, antikommunista rágalomhadjárat kíséri. A monopoltőke legreakciósabb körei arra törekszenek, hogy fokozzák a kapitalista országok kormányának politikájára gyakorolt befolyásukat. Nem véletlen, hogy éppen a szociáldemokrata Leber, az NSZK hadügyminisztere verseng Schlesingerrel, az USA hadügyminiszterével az antikommunista hajtóvadászatban, miközben a "keleti veszélyről" jajgatnak. Ennek az irányvonalnak megfelelően Leber a közelmúltban tüntetően követelte az új nyugateurópai védelmi rendszer létrehozását, amelynek a Nyugat-európai Unió és a NATO európai csoportja közötti együttműködésen kellene alapulnia.

Ha figyelembe vesszük mindezt és a dolgok logikájából indulunk ki, úgy politikánkat illetően az a következtetés kínálkozik, hogy jó és helyes lesz következetesen folytatni a feszültség enyhítésének irányvonalát, ugyanakkor éberén követni kell azok aktív tevékenységét, akiknek a szemében szálla e politika eredményessége. Ezért tulajdonítunk nagy jelentőséget szövetségünk katonai biztosításának, a védelmi képesség szükséges szinten tartása állandó fokozásának.

Az európai biztonsági értekezlet második szakaszáról

Egyetértünk az európai biztonsági és együttműködési értekezlet második szakaszának menetéről itt adott értékeléssel. Ez az értekezlet is két osztály irányvonalát tükrözi a békés egymás mellett élésért folytatott harcban. Közös, kitartó és konstruktív fellépésünk eredményeként értük el azt, hogy a NATO-tagállamok már nem vitathatják kontinensünk biztonsági és együttműködési elvei rögzítésének a Politikai Tanácskozó Testület prágai deklarációjában megfogalmazott szükségességét az Értekezlet megfelelő záródokumentumaiban. Vitathatatlan az a tény, hogy az egyes

napirendi pontokkal kapcsolatban az államaink által előterjesztett, összehangolt dokumentum-tervezetek döntő befolyást gyakorolnak a genfi értekezlet munkájára és biztosítják számunkra a kezdeményezést. Másfelől a NATO-tagállamok képviselői erejükhöz mérten elkövettek mindent, hogy elodázzák a tárgyalásokat a második szakaszban, állhatatosan törekedtek olyan álláspontok rögzítésére, amelyek ellentmondanak a határok sérthetetlensége és az államok szuverenitása elveinek. Taktikájuk arra irányul, hogy időzavarba hozzanak bennünket és elvi engedményeket csikarjanak ki tőlünk.

Teljes egészében támogatjuk a Leonyid Iljics Brezsnyev elvtárs által itt ismertetett javaslatokat az olyan irányu további lépésekre vonatkozóan, hogy minél előbb sikeresen fejezzük be a biztonsági értekezletet. Egyetértünk továbbá a fegyveres erők és fegyverzet csökkentésére vonatkozó bécsi tárgyalások folytatására tett javaslattal.

A kapitalista országok képviselői által mind Genfben, mind Bécsben alkalmazott halogató és huzavona taktikával sokkal könnyebben elbánnánk, ha szövetségünk valamennyi tagállama egységesen és összeforrottan lépne fel és nem szolgáltatatnának semmiféle alapot ellenségeinknek arra, hogy a sorainkban meglévő nézeteltérésekre spekuláljanak. Arra szeretnénk kérni a román elvtársakat, hogy az országaink között nélkülözhetetlen szolidaritás érdekeiből kiindulva a jövőben tartózkodjanak minden olyan lépéstől, amelyet a lényeges kérdésekben nem egyeztetnek a mi közös álláspontunkkal. Nem titok, hogy a Román Szocialista Köztársaságnak az ugynevezett bizalom megteremtését célzó intézkedésekkel és az erőszakról való lemondás elvével kapcsolatban tett javaslatai mintegy elősegítik a NATO tagállamok azon szándékát, hogy bonyolulttá tegyék és tovább halogassák a tárgyalásokat. Ami a bécsi tárgyalásokat illeti, mi már kifejtettük álláspontunkat a román javaslatokkal kapcsolatban.

Az NDK és NSZK közötti viszony fejlődéséről

A Varsói Szerződés tagállamai Politikai Tanácskozó Testületének legutóbbi ülése óta a Német Demokratikus Köztársaság szocialista közösségünk összehangolt politikájának eredményeként végleg áttörte a NATO által kialakított politikai és diplomáciai blokádot és elfoglalta egyenrangu helyét az államok között. Egyidejűleg lényeges eredményeket értünk el a Német Demokratikus Köztársaság és a Német Szövetségi Köztársaság mint két szuverén, egymástól független két állam közötti viszony normalizálása terén. Ez kétségtelenül kedvezően befolyásolja az államok közötti kölcsönösen előnyös együttműködés fejlődését, amelyre mi is törekszünk. Ebből kiindulva nem érdemes tulságosan szívrünkre venni az NSZK vezető köreinek azt a törekvését, hogy valamiféle "különleges" jelleget kölcsönözzenek az NDK és az NSZK közötti kapcsolatoknak. Itt a tények beszélnek, azok pedig egyér-

telmük, kiváltképp azóta, hogy a Német Demokratikus Köztársaság tagja lett az Egyesült Nemzetek Szervezetének és már 104 állam tart fenn diplomáciai kapcsolatokat az NDK-val.

Ami az Állandó Képviselőket illeti, azok tevékenységére korlátlanul érvényes az 1961. évi Bécsi Egyezmény. A legutóbbi megállapodások előírányozzák, hogy az NDK diplomatái ez év május elején kezdjék meg tevékenységüket Bonnban, a Szövetségi Köztársaság fővárosában. Összehangolt irányvonalunknak megfelelően ez további haladás lesz az NDK és az NSZK közötti kapcsolatok normalizálása terén.

Politikánk arra irányul, hogy az NDK és az NSZK közötti viszony alapjairól szóló Megállapodást az abban foglaltaknak megfelelően és annak szellemében teljesítsük. Ehhez az kell, hogy visszautasítsunk mindenkit, aki a nemzetközi jog szerint érvényes megállapodásokat "belnémet" szerződéseknek igyekszik feltüntetni a Német Demokratikus Köztársaság szocialista pozícióinak aláásása céljából.

A bonni szociál-liberális kormány szolidaritása ezekkel az alkalmatlan kísérletekkel természetesen kétségesse teszi saját "keleti politikájának" őszinteségét. Éppen ezért közös ügyünk szempontjából csak hasznos lehet, ha a bonni koalíción belül megteremtik a lehetőségeket az NDK és a Szövetségi Köztársaság közötti kapcsolatok fejlődéséhez és megszabják azok határait is. Ez azt jelenti, hogy az NDK mint szocialista állam és az NSZK közötti kapcsolatok csakis a békés egymás mellett élés elvei alapján fejlődhetnek tovább.

Ez, valamint a bonni kormánnyal fennálló intenzív kapcsolataink, továbbá az NDK és az NSZK társadalmi szervezetei - például a szakszervezetek és ifjúsági szervezetek - közötti sokoldalú hivatalos kapcsolatok hozzájárulnak a Szövetségi Köztársaság választói részéről a Brandt kormány iránt kialakult elégedetlenség eloszlatásához. Ezzel meg lehetne teremteni az előfeltételeket ahhoz, hogy a jelenlegi ellenzék az 1976. évi Bundestag-választások után is az ellenzék padsoraiban maradjon. Hogy mennyire nem népszerű a Szövetségi Köztársaság lakossága széles rétegeinek körében az a politika, amely tulságosan nyíltan irányul az NDK ellen, mi sem bizonyítja - egyebek között - jobban annál a ténynél, hogy a Szövetségi Tanácsban a közelmúltban az NDK Állandó Képviselőténak az 1961. évi Bécsi Egyezmény értelmében biztosítandó kedvezmények, privilégiumok és vámmentesség mellett szavaztak még a CDU irányítása alatt álló tartományok is, Strauss képviselője és CSU-ja ugyanakkor csak tartózkodott a szavazástól.

Mint már tájékoztattuk a testvérpártokat és államokat, a kapcsolatok alapjára vonatkozó Megállapodásban előírányzottaknak megfelelően tárgyalásokat folytatunk majd az NDK és az NSZK közötti további megállapodások megkötése

tárgyában. Egyes területeken, mint például fizetési és elszámolási, valamint egészségügyi téren már aláírásra kész állapotban vannak ezek a megállapodások, vagy az ezzel összefüggő tárgyalások már a befejezés stádiumában vannak. Ugyanakkor a kulturális és jogi kérdésekben folyó tárgyalások rendkívül bonyolultak, vontatottan folynak, mert az NSZK kormánya szilárdan kitart számunkra elfogadhatatlan álláspontja mellett, egyebek között az állampolgárság kérdésében, de mi nem sietjük el ezeket a kérdéseket.

Nyugat-Berlin kérdése. Az NDK kormánya és a nyugat-berlini szenátus között szintén létrejött néhány megállapodás és szerződés. Az NSZK kormánya, akárcsak a nyugat-berlini szenátus, továbbra sem hagy fel azzal a kísérellettel, hogy megfossza valódi tartalmától a Négyoldalú Megállapodást, kiterjessze az NSZK jelenlétét és hallgatólagosan elérje az NSZK Nyugat-Berlinre formált igényének kielégítését. Világos példa erre az NSZK kormányának az a szándéka, hogy Nyugat-Berlinben hozzák létre a Környezetvédelmi Hivatalt, ami nyilvánvalóan a négyoldalú megállapodás nyílt megszegését jelenti. Köszönetünket fejezzük ki a testvéri országok pártjainak és kormányainak azért, hogy lehetővé tették számunkra az állandó tanácskozást a Nyugat-Berlinre vonatkozó koordinált politika kérdéseiben. Ez különösen fontos azért, hogy lehetetlenné tegyünk a négyoldalú megállapodás alaptételének megsértését, melynek értelmében Nyugat-Berlin nem képezi az NSZK alkotó részét és nem állhat annak irányítása alatt.

Az NSZK kormánya végeredményben csak abban az esetben lesz kénytelen betartani a négyoldalú megállapodást és akkor fog csak annak megfelelően eljárni, továbbá lemondani minden annak ellentmondó kíséreltről, ha országaink összehangolt politikát fognak folytatni Nyugat-Berlin kérdésében.

Az NSZK helyzetével kapcsolatban. Ebben a kérdésben szeretnék néhány szót mondani az NSZK jelenlegi helyzetéről. A közelmúltban lezajlott tartományi- és községi választásokon az SPD, mint ismeretes, a szavazatok számát tekintve, érzékeny veszteségeket szenvedett. A CDU-nak viszont sikerült jelentősen növelnie a szavazatok számát, az FDP ugyancsak meg tudta erősíteni pozícióit. Megítélésünk szerint a dolgok ilyenén fejlődése elsősorban azzal magyarázható, hogy a Brandt vezette kormány a válság minden terhét a lakosság nyakába zúdítja és egyre nyíltabban áll át a monopóliumok oldalára. Akkor, amikor tovább folyik a fegyverkezés, a Brandt által nagy propaganda költségekkel megígért reformok az oktatás, az irányításban való részvétel, az adópolitika stb. terén nem kerültek megvalósításra. Mindez számos választót arra készítette, hogy elforduljon a szociáldemokráciától. Végeredményben nem játszott utolsó szerepet az a tény sem, hogy az NSZK kormánya lebecsüli saját tulajdon külpolitikáját a szocialista országokkal kapcsolatban. A CDU és CSU viszont csak nyert ebből.

Nyilvánvaló, hogy korai lenne már most, a jelenlegi választások eredményeiből prognózist adni az 1976. évi Bundestag-választások kimeneteléről. Külpolitikai érdekeinket véve alapul mi amellett vagyunk, hogy az NSZK-ban a legutóbbi választások során megmutatkozott tendencia visszaforduljon, amiben az SPD is reménykedik. A létrejött megállapodásokat könnyebb megvalósítani azokkal, akik aláírták azokat. Mindenesetre azt lehet tanácsolni Brandtnak és kormányának, használják ki az országainkkal legutóbb folytatott tárgyalások kedvező menetének lehetőségeit arra, hogy megvédelmezzék álláspontjukat az enyhülésellenes, reakciós erőkkal szemben. Belpolitikai téren a kormánynak saját magának kell megtalálnia a kiutat a kialakult helyzetből.

Külpolitikánk néhány más kérdéséről. Közel-Kelet. Egyetértünk azzal az értékeléssel és azokkal a javaslatokkal, amelyeket Leonyid Iljics Brezsnyev elvtárs ismertett itt a Közel-Kelettel kapcsolatban. Ezek a javaslatok rendkívül értékesek közös törekvésünk, a közel-keleti konfliktus általános rendezésének megvalósítása szempontjából, amihez végre kell hajtani az összes izraeli megszálló csapatok kivonását és biztosítani kell Palesztina arab népének törvényes jogait. Ugyanakkor ez megfelel szövetségünk biztonsági érdekeinek ebben a rendkívül fontos térségben. Ezért tartjuk szövetségünk fontos feladatának a Szovjetunió azon további erőfeszítéseinek támogatását, amelyek a genfi konferenciát a közel-keleti béke megteremtésére aktivizálják az ENSZ határozataiban rögzített gyökeres politikai rendezés realizálása érdekében. Ez lehetővé teszi annak megakadályozását, hogy Szadat elnök és más arab országok vezetői veszélyes tömörülést alkossanak az USA-val és a Nyugat-európai Unió államaival, amely a részleges szeparatív egyiptomi-izraeli megoldásokra, a Szovjetunióknak a konfliktus rendezéséből való kirekesztésére, az arab országok közötti szakadás elmélyítésére és végső fokon e térség haladó fejlődésének megakadályozására irányul.

Nagyra értékeljük azt a tényt, hogy szovjet elvtársainknak a moszkvai és kairói tárgyalások idején sikerült elérniük, hogy az egyiptomi vezetők az általános politikai rendezés és a genfi közel-keleti békekonferencia mellett nyilatkoztak. Kétségtelenül nagy közös erőfeszítésekre lesz szükség ahhoz, hogy az egyiptomi vezetés szavait tettek kövessék, hogy az egyiptomi vezetés felhagyjon az imperializmushoz való közeledés szocialistaellenes vonalvezetésével, amelyről Szadat egészen a közelmúltban, ez év április 4-én ismét beszélt az alexandriai diákok előtt.

Közös politikai célkitűzéseinket szolgálták az NDK párt- és állami vezetése meghatalmazott képviselőjének Egyiptomba, a Jemeni Népi Demokratikus Köztársaságba, az Iraki Köztársaságba és a Szíriai Arab Köztársaságba tett utazásai. Összehangolt politikánk szempontjából mi nagyon

hasznosnak tartjuk az ilyen magas szintű közvetlen véleménycseréket az aktuális nemzetközi és kétoldalú kérdésekben az Egyiptomi Arab Köztársasággal, a Szíriai Arab Köztársasággal, az Iraki Köztársasággal, az Algériai Demokratikus és Népi Köztársasággal, a Jemeni Népi Demokratikus Köztársasággal és a Palesztin Felszabadítási Szervezettel. Különös megelégedésünkre szolgál az a tény, hogy ülésünk ebben a kérdésben is új kezdeményezéssel szerepelt, amely a szovjet elvtársak által előterjesztett határozatban jutott kifejezésre.

Ami a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa tagállamainak gazdasági és tudományos-technikai kapcsolatait illeti, az arab országokkal, mint például a kőolaj kérdésében, célszerű lenne megbízni a KGST illetékes szerveit közös lépéseink kidolgozásával. Erre égető szükség van azért is, mert rendkívül megnőtt a nemzetközi pénzügyi egyesülések, például a Nemzetközi Bank, EGK, stb. aktivitása.

Azt követően, hogy vitathatatlan eredményeket értünk el számos világméretű és európai jelentőségű kérdésben, az enyhülés folyamatának bővítése szempontjából növekvő súlyt kap a szilárd ázsiai kollektív biztonsági rendszer kialakítása. A legfontosabb alapok egyike, amely már birtokunkban van, véleményünk szerint a Vietnammal kapcsolatos párizsi megállapodások, amelyek szigorú betartását és végrehajtását a jövőben is kitartóan figyelemmel kell kísérni. A Vietnami Demokratikus Köztársaság újjaépítéséhez nyújtott szolidáris segítségünk és a hazafias erők stabilizálódása a dél-vietnami felszabadított körzetekben elősegíti a szocializmus pozícióinak megerősödését ebben a térségben.

Leonyid Iljics Brezsnyev elvtárs indiai utazása, a Szovjetunió Afganisztánnal, Bangladdessal, Nepállal, Pakisztánnal és Indonéziával kapcsolatban tett külpolitikai lépései még szemléltetőbben bizonyították, hogy nem lehetetlen érdekeltté tenni a haladó, de a legkülönbözőbb burzsoá nacionalista erőket sem az ázsiai kollektív biztonsági rendszer létrehozásában. Ma már maga Pakisztán is elismerte a Banglades Köztársaságot, India, Pakisztán és Banglades között pedig létrejöttek az első közös megállapodások. Az ázsiai kollektív biztonsági rendszer létrehozásának elérését szolgálják továbbá a Szovjetuniónak a szovjet-japán kapcsolatok fokozatos bővítésére és javítására a világbéke megteremtése érdekében tett erőfeszítései. Most, amikor Laoszban megalakították a Nemzeti Egységkormányt, az NDK kormányának szándékában áll diplomáciai kapcsolatot létesíteni ezzel a kormánnyal.

Egyetértünk továbbá a kambodzsai hazafias erők támogatására és e térségben folytatott tevékenységünk koordinálására vonatkozó javaslattal.

A latin-amerikai antiimperialista mozgalom kétségtelenül újabb megpróbáltatások előtt áll. A chilei és uruguayi ellenforradalmi fejlemények, a braziliai és bolíviai események menete meggyőzően bizonyítja, hogy az imperializmus nem riad vissza semmilyen eszköztől, ha veszélyeztetve látja uralmát és befolyását.

E tények ismeretében komoly figyelmet érdemelnek az USA-nak azok az erőfeszítései, amelyek az oligarchia erőivel egyetértésben reakciós tengely összekovácsolására irányulnak Brazília, Bolívia, Paraguay, Uruguay és Chile részvételével és azzal a céllal, hogy fokozzák a nyomást Perura, Argentínára, Ecuadorra és Columbiára. Mint az a legutóbbi mexikói külügyminiszteri értekezleten is kiderült, az USA ezzel egyidejűleg arra is törekszik, hogy az alkalmazkodási politika útján ismét megerősítse pozícióit az Amerikai Államok Szervezetében.

Ezzel az ellenforradalmi fejlődéssel állnak összefüggésben a forradalmi erők súlyos kudarcai számos latin-amerikai országban, amelyek következményeit aligha sikerül rövid idő alatt felszámolni. Az események ismét megmutatták, hogy a fasiszta és félfasiszta diktatórikus rezsimok létrehozása csupán a társadalmi és gazdasági problémák további éleződéséhez vezet Latin-Amerikában. Mindazonáltal egyre nyilvánvalóbbá válik, milyen hatalmas jelentősége van Kuba, mint a szocializmus bázisa megerősítésének Latin-Amerikában.

Ami a chilei eseményekkel kapcsolatos leckét illeti, véleményünk szerint megérett az idő arra, hogy közösségünk valamennyi pártja, sőt a kommunista világmozgalom is levonja a megfelelő következtetéseket.

A legutóbbi időszak tapasztalatai teljes egészében és maradéktalanul megerősítették az annakidején adott értékelést, miszerint a pekingi vezetők a Szovjetunió, a szocialista államok közössége és a nemzetközi kommunista mozgalom ellen irányuló nagyhatalmi soviniszta politikájukkal hatalmas kárt okoztak a szocializmus és a béke ügyének. Ebben a vonatkozásban jellemző az, hogy a kínaiak a feszültség enyhítése legádázabb ellenségeinek kezére játszanak és különösen aktívak éppen ott, ahol ezek kísérletet tesznek a helyzet megnehezítésére és kiélezésére.

A legutóbbi kínai események - többek között a Konfucius és Lin Piao állítólagos hívei elleni kampány - is azt bizonyítják, hogy a maoista politika és a kínai bel- és külpolitikai fejlődés objektív szükségszerűsége közötti ellentmondások kiéleződése következtében fokozódik a rendszer labilitása és a hatalomért folyó harc, amelyből még a legszűkebb vezetés is kiveszi a részét. A maoista csoportnak nyilvánvalóan az a legfőbb gondja, hogyan konszolidálja hosszú időre hatalmát és irányvonalát. Ezzel

függ össze az, hogy a maoisták fokozzák szovjetellenességüket és egyre intenzívebben igyekeznek befeketíteni a Szovjetuniót, mint "1.számu ellenséget", felhasználva erre az általuk kiagyalt váratlan északi támadás veszélyét.

A konfrontáció fokozása a világ szocialista erőivel, az imperializmus és reakció erőivel való tömbalkotás, a világ újabb "hidegháboruba" sodrására irányuló kísérletek és a fejlődő országok kihasználása saját egyeduralmi érdekeinek megfelelően - ezek annak a külpolitikai koncepciónak főbb irányvonalai, amelyekre a maoizmus támaszkodik a KKP X. kongresszusa után. Az utóbbi időben Kína még a szocialista világrendszer létezését is tagadja és fejlődő országnak nevezi magát. Tüntetően elhatárolja magát a szocialista országoktól és a "harmadik világ" országainak "vezetésére formált igénye" elismertetésére törekszik.

Nem vitatható az az elvi készségünk, hogy normalizáljuk államközi kapcsolatainkat a Kínai Népköztársasággal; ezt már többször hangsúlyoztuk. Ebben az irányban tett lépéseink értékelésének kritériuma csakis az lehet, hogy milyen mértékben segítik elő ezek a Szovjetunió köré tömörült szocialista közösségünk egységének és összeforrottságának erősítését. Ez azonban, véleményünk szerint, nem érhető el a maoizmussal való semleges szembehelyezkedés bázisán.

Kötelességünk világosságot teremteni a világ kommunista és forradalmi mozgalmában és rámutatni, hogy a maoizmus a jelenlegi helyzetben a marxizmus-leninizmussal való teljes szakítást, a nemzetközi kommunista mozgalom és a szocialista közösség leplezetlen elárulását jelenti. A maoista vezetés a szocializmus ellenségeinek táborába süllyedt.

Ha ennek bizonyítására további adatok szükségesek, úgy engedjék meg, hogy idézzem a NATO főtitkárát, Luns-ot. A londoni "Times" ez év április 4-i számában Luns kijelenti, hogy a kínai kormány "teljes egészében tisztában van" a NATO hasznosságával. Ugyanigy tudatosítja a NATO is a kínai pozíciókat a Szovjetunió keleti szárnyán. "Eltekintve attól - mondotta -, hogy nincsenek konkrét tervek, magától értetődik, hogy a NATO-országok kormányainak elgondolásaiban Kína pozíciói a válságok időszakában pozitív értékelést kapnak." Az sem téveszthető szem elől, hogy a kínai vezetők már huzamosabb ideje egyre őszintébben támogatják az NSZK legreakciósabb köreinek revansista álláspontját. Minden olyan kísérlet, amely a maoizmussal való egyenkénti megbékélés elérésére irányul az állítólagos egység jelszava alatt - illuzórikus és káros.

A tények újra és újra bizonyítják, hogy a maoizmus ideológiai és politikai leleplezése és szétzúzása elválaszthatatlan alkotó része kell, hogy legyen a világbéké-

ért és társadalmi haladásért vívott harcunknak. A szocializmus országai egységének erősítéséért, a nemzetközi fejlődés egész menetére gyakorolt befolyásának fokozásáért folytatott küzdelem és a maoizmus visszaverése egy és ugyanazon feladat két oldala. A maoizmussal folytatott támadólagos harc egyidejűleg megfelel a Kina szocialista jövőjéért vívott harc érdekeinek is.

Kedves Elvtársak!

A feszültség enyhítéséért, a békés egymás mellett élésért és az európai biztonságért folyó és a kommunista pártok által ösztönzött mozgalom hatékonyan segíti közös céljaink elérését. Ezen a téren a szocialista közösség országainak testvérpártjai szorosan együttműködnek a kapitalista országok kommunista és munkáspártjaival. Az 1969. évi moszkvai értekezleten és a testvérpártok 1967-ben Karlovy Vary-ban megtartott értekezletén elfogadott akcióprogramok a politikai életben bizonyították vonzóerejüket és a tömegekre gyakorolt befolyásuk hatékonyságát.

Az európai biztonságért és együttműködésért vívott harc eredményei kedvező feltételeket teremtenek testvérpártjaink harcának további kibontakoztatásához azokban az országokban, ahol a monopolizáció uralkodik. Ezek az eredmények ugyanakkor fokozott felelősséget követelnek testvérpártjainktól annak érdekében, hogy országaik uralkodó körreit és kormányait kényszerítsék a szocialista országokkal kötött nemzetközi megállapodások betartására és a további előrehaladásra a békés egymás mellett élés útján.

Ezért száll sikra a NSZEP a testvérpártok európai értekezletének összehívásáért, hogy megvitassuk az európai békés egymás mellett élés teljes elfogadásáért folytatott további harc követelményeit és kidolgozzuk a 70-es évek második felére vonatkozó új akcióprogramot.

Teljes egészében osztjuk azt a többször elhangzott nézetet, hogy megérett a szükségessége a kommunista és munkáspártok új nemzetközi értekezlete előkészítésének. Szükségessé teszi ezt az 1969. évi akcióprogramban foglalt fontos feladatok végrehajtása és azok az egész világon kialakult új feltételek, amelyek meghatározzák a kommunista pártok tevékenységét.

Kedves Elvtársak!

Éppen az elmúlt két év alatt éreztük a legerősebben, hogy kapcsolataink magvát a testvérpártokkal kialakult egyre sokoldalubb és mindent átfogó együttműködés és

fő támaszunk, a Szovjetunió Kommunista Pártja körüli tömörülés képezi. Pártjaink vezetőinek immár hagyománnyá vált krimi találkozói, Központi Bizottságaink titkárainak az ideológiai együttműködés kérdéseivel foglalkozó értekezletei, az utóbbi időben a szervezési kérdésekben lezajlott titkári találkozók és több más sokoldalú és kétoldalú rendezvény egyaránt annak kifejezője, hogy pártjaink megbirkóznak a rájuk háruló növekvő internacionalista kötelezettségükkel. Kíváncsún lenne tovább folytatni és tökéletesíteni közös munkánknak ezt a bevált formáját.

-.-.-.-.-

L.I. Brezsnyev /Elnök - Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége/.

Elvtársak! Engedjék meg, hogy köszönetet mondjak Honecker elvtárs felszólalásáért. Az elfogadott ügyrend értelmében a mai ülésünkre szánt időt kimerítettük, ezért holnapig szünetet rendelék el. Javaslom, hogy holnap reggel 10 órakor kezdjük újra munkánkat. Az elfogadott elnöklési rendnek megfelelően holnap a délelőtti ülésen a csehszlovák küldöttség vezetője, Gustáv Husák elvtárs fog elnökölni.

ORSZÁGOS LEVÉLTÁR